ITTEC irrigation & turf technologies

JARO JE TADY!

JARO JIŽ KONEČNĚ DORAZILO I NA NAŠE GOLFOVÁ HŘIŠTĚ A NA ŘADU TAK PŘIŠLA I ZPROVOZNĚNÍ ZAVLAŽOVACÍCH SYSTÉMŮ NA NOVOU SEZÓNU.

Současně s napuštěním trubních rozvodů a spuštěním čerpací stanice je třeba věnovat přiměřenou pozornost stavu postřikovačů, vždyť jde o klíčové komponenty, které přímo určují kvalitu hracích ploch. Po dlouhé zimě se může stát, že některé postřikovače byly poškozeny mrazem a je třeba je vyměnit. Stejně tak mohou být postřikovače poškozeny či zničeny mechanickou údržbou, zejména aerifikací či vertikutací. Navíc i postřikovače podléhají opotřebení a i při vysoké kvalitě není jejich životnost neomezená.

Vřele doporučujeme se poohlédnout po nových moderních typech postřikovačů, vždyť většina zavlažovacích systémů v České republice má průměrné stáří přes 10 let. U špičkových výrobců za tuto dobu technologie znatelně pokročily a moderní výrobky nyní nabízejí výrazně vyšší užitné vlastnosti a dokonalejší distribuci vody. Pojďme si připomenout základní kritéria výběru postřikovačů podle jejich místa určení - to znamená podle jednotlivých hracích prvků na hřišti.

GREENY

Greeny jsou chlouby každého hřiště a jejich kvalitu mohou podpořit špičkové modely postřikovačů speciálně určených pro jamkoviště. Pokud rozhodujeme o výměně postřikovačů, prvním krokem by mělo být změření sponu - vzdálenosti jednotlivých postřikovačů kolem greenu. Optimální je, pokud je tato vzájemná vzdálenost jednotlivých postřikovačů přibližně stejná, nejčastěji se pohybuje mezi 19 až 22 m. Důležitá není ani tak absolutní hodnota, která samozřejmě závisí na velikosti greenu, ale zejména minimální rozdíly mezi jednotlivými vzdálenostmi. Rozdíl mezi naměřenými hodnotami by neměl nikdy překročit 10 % nejkratší vzdálenosti. Větší rozdíly doporučujeme řešit posunutím pozice postřikovače či postřikovačů.

Jestliže měníme poškozený postřikovač za nový stejného typu, musíme věnovat pozornost zejména velikosti trysek - vždy použijeme stejnou trysku, která byla instalována původně. Při objednání je nutné tuto velikost trysky specifikovat dodavateli, většinou stačí uvést barvu trysky, neboť dobrý výrobce má jednotlivé velikosti trysek barevně odlišeny. Pokud chceme postoupit ke kvalitativně vyšší kategorii postřikovačů jiného typu, doporučuje se měnit všechny postřikovače tak, aby na greenu byly všechny postřikovače jednoho typu a se stejnou tryskou.

Nejrozšířenějším postřikovačem na greenech v ČR i na Slovensku je model Rain Bird Eagle 750, který byl loni doplněn vylepšeným modelem Rain Bird Eagle 751 s novými unikátními funkcemi a opět s ještě vylepšenou distribucí vody a novými tryskami Dual Spreader. Vysoká kvalita distribuce je vyjádřena koeficientem SC s hodnotou 1,1 (výrazně tak překračuje kvalitativní požadavky USGA).

Každý greenkeeper ocení nastavení plnokruhového režimu a několika výsečových reži-

The Intelligent Use of Water

RAIN BIRD Automatické zavlažovací systémy

**Připravil: Michal Čermák,
certifikovaný auditor zavlažovacích systémů
Evropské závlahové asociace**

mů pouhým jediným jednoduchým přepnutím přepínačem. Lze tak rychle volit nastavení výseče do greenu či mimo green a velmi se přiblížit dnes tak oblíbenému konceptu se zdvojenými greenovými postřikovači tzv. Back To Back - a snížit tak významně spotřebu vody.

Postřikovače Eagle 751 výhodně použijeme i u greenových i fervejových bunkrů, kde je možnost snadného přepínání výsečového a plnokruhového režimu velmi praktická. Unikátní a současně užitečnou vlastností celé řady postřikovačů Rain Bird Eagle je vysoká odolnost proti vnikání nečistot svrchu do postřikovače. Tuto vlastnost oceníte zejména po pískování greenů i ostatních ploch, postřikovače Eagle si poradí i se silnou vrstvou písku. Postřikovače Rain Bird lze bez obav instalovat nejenom na systémy s Rain Bird ovládáním. Bez problémů lze všechny typy použít i na systémy jiných značek.

FERVEJE

Pokud pomineme situaci, kdy provádíme kompletní renovaci systému, výměny postřikovačů na fervejích řeší většinou akutní problém s nefunkčními jednotlivými postřikovači.
I zde je nutné podotknout, že není třeba se obávat instalace výrobků Rain Bird i na systémy jiných výrobců. Spínací cívky postřikovačů Eagle pracují s identickým napětím 24V AC s variabilní silou spínání a lze je tak snadno spínat i ostatními značkami dekodérů. Postřikovače Rain Bird Eagle jsou k dispozici v typech s dostřikem od 12 do 29 m a snadno tak tedy najdete vhodné typy. I zde se doporučuje zkontrolovat vzdálenosti od sousedních postřikovačů a podle toho vybrat vhodný typ postřikovače Rain Bird.

Nejčastěji budeme vybírat postřikovače Rain Bird Eagle 900E-60 s dostřikem cca 29 m - to u jednořadých fervejí, u víceřadých fervejí pak nejvíce připadá v úvahu model Rain Bird Eagle 700E-40 s dostřikem 21 m, oba modely s vestavěnými elektroventily VIH a plynulou regulací výstupního tlaku. I tyto modely disponují velmi kvalitním oplachem výsuvnému, a tedy vysokou odolností proti písku po top-dressingu.

Věnujte pozornost rovněž připojovacímu závitu postřikovačů. Mnoho výrobců nyní používá univerzální lichoběžníkové ACME závity s těsněním O - kroužky, které nejsou kompatibilní s běžnými metrickými závity. Je tedy nutné použít kloubové přípojky s ACME závitem, popř. u renovací lze snadno použít vhodný adaptér, který je ve firmě ITTEC k dostání.

ODPALIŠTĚ

V minulosti se pro zavlažování odpališť používalo mnoho různých konceptů a paleta postřikovačů použitých na odpalištích je velice pestrá. V mnoha případech najdeme na odpalištích postřikovače, které by se měly používat pouze na zahradách rodinných domů a na vysokotlakých systémech golfových hřišť, kde se provozní tlak v systému často blíží 10 barům, by se určitě neměly objevit. Životnost těchto postřikovačů je pod touto dlouhodobou vysokou tlakovou zátěží relativně krátká a je nutné je často měnit.

Proto doporučujeme používat rotory typu Rain Bird Falcon 6504 nebo Rain Bird 8005, ideálně pak speciální golfový rotor Rain Bird E351B – všechny typy s 1“ vstupním závitem. Pouze v případech, kde jsou již instalovány rotory s ¾“ připojovacím závitem a kde by instalace postřikovačů s 1“ závitem byla obtížná, lze akceptovat postřikovače řady Rain Bird 5505 pro komerční zátěžové aplikace. Problematika rekonstrukce zavlažovacích systémů na odpalištích je mnohem komplexnější a doporučujeme ji konzultovat se specialisty.

AUDITEM USPOŘÍTE

Závěrem bychom chtěli poukázat na nutnost věnovat stavu postřikovačů pozornost na všech typech ploch golfového hřiště. Nejde jenom o vlastní funkčnost postřikovačů a stav trysek, ale i o kvalitu osazení postřikovačů. Zejména je nutné, aby postřikovače byly vždy kolmo k okolnímu terénu a ve správné výšce. Nízce osazené „utopené“ postřikovače mají výrazně horší distribuci vody, a proto je nutné tyto postřikovače upravit a osadit je do optimální pozice.
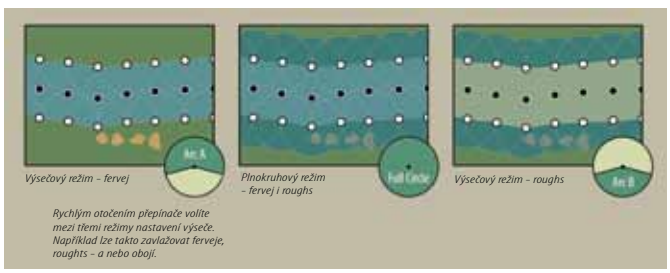
Posouzení stavu zavlažovacího systému je komplexní souhrn testovacích činností, které mohou ušetřit značnou sumu peněz nejen za snížené provozní náklady, ale i rozumným stanovením priorit i využitím renovačních prodejních programů, které firma ITTEC (autorizované servisní středisko ASP RAIN BIRD EUROPE) bude nabízet pro všechna golfová hřiště po celou sezónu 2012. Rádi Vám poradíme a podělíme se o naše 20leté zkušenosti z více než 50 zavlažovacích systémů na hřištích po celé ČR i na Slovensku. ■